

UZASADNIENIE

Powód Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. dochodził zasądzenia od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwoty 158.547 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 sierpnia 2018. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód powołał się na wypadek pracownika, który spowodował konieczność przeprowadzenia badań w zakresie poprawności funkcjonowania prasy hydraulicznej krawędziowej, która została zakupiona u pozwanej spółki. Wynik przeprowadzonej kontroli maszyny ujawnił, iż ta nie spełnia podstawowych wymogów w zakresie bezpieczeństwa, tj. nie posiada odpowiednich modułów bezpieczeństwa, wykonuje ruchy bez wyzwalań ich ręcznie za pomocą sterowników. Z tych też względów strona powodowa odstąpiła w dniu 14 sierpnia 2018 r. od umowy sprzedaży wzywając pozwaną do zwrotu spełnionego świadczenia. Kwota dochodzona niniejszym pozwem stanowi równowartość ceny brutto prasy hydraulicznej krawędziowej.

W odpowiedzi na pozew (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko procesowe pozwana potwierdziła fakt sprzedaży prasy hydraulicznej krawędziowej, jednakże zanegowała istnienie, a tym bardziej zatajenie istotnych wad sprzedanego urządzenia. Podniosła, iż do wypadku pracownika powoda doszło wskutek zawnionego działania osób, za które nie ponosi odpowiedzialności, a nie w wyniku ukrytych wad maszyny. Ponadto wskazała, że strona powodowa utraciła uprawnienia wynikające z rękopisami z uwagi na brak bezzwłocznego zawiadomienia pozwanej po wypadku i powołania się na konkretne wady sprzedanej prasy hydraulicznej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzi działalność gospodarczą, której przeważającym przedmiotem jest sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana, w której wyróżnia się sprzedaż maszyn oraz wyrobów metalowych.

Bezsporne (KRS pozwanej k. 11-14)

W dniu 5 kwietnia 2017 r. pozwana spółka przedstawiła ofertę, której przedmiotem była sprzedaż hydraulicznej prasy krawędziowej wyposażonej w sterownik (...). Wśród standardowego wyposażenia dla tego typu urządzenia wymieniono: kontroler (...), sterowanie osi Y oraz X, 2 palce zderzaka tylnego, komponenty elektryczne (...), M. (...), (...), system hydrauliczny B.-R. z zabezpieczeniem przeciw przeciążeniowym, silnik główny pompy hydraulicznej (...), falownik (...), narzędzia robocze, 2 przesuwne podtrzymki przednie, mechaniczną synchronizację zejścia belki, manualne mocowanie narzędzi stempla, przełącznik nożny, optyczny system bezpieczeństwa oraz deklarację CE.

Cena ofertowa została ustalona w kwocie 118.500 zł netto, w którą poza maszyną wliczony był transport do siedziby klienta, instalacja, wypoziomowanie, uruchomienie, a także przeszkolenie z zakresu obsługi urządzenia. Wskazana kwota miała zostać zapłacona na następujących warunkach: 30% wartości brutto, tj. 43.726,50 zł jako zaliczka, pozostałe 70% płatne w trzech ratach każda po 34.009,50 zł (pierwsza po 30 dniach od daty wystawienia faktury, druga po 60 dniach, zaś trzecia po 90 dniach).

Również w dniu 5 kwietnia 2017 r. Przedsiębiorstwo (...) złożyło zamówienie nr (...) na hydrauliczną prasę krawędziową (...) na warunkach przedstawionych w ofercie.

dowód:

- pismo pozwanej z dnia 5 kwietnia 2017 r., k. 21-29

- zamówienie nr (...), k. 30-31

Ostatecznie nie doszło do sprzedaży opisanej wyżej maszyny, a powódka zamówiła inną, z bardziej zaawansowanym sterowaniem. W dniu 11 sierpnia 2017 r. zamówiona maszyna została dostarczona na teren Przedsiębiorstwa (...) – transport obejmował również dostawę elementów wyposażenia wyszczególnionych w umowie zakupu, instrukcji obsługi użytkownika oraz deklaracji zgodności CE.

W sporządzonym protokole uruchomienia maszyny stwierdzono, że ta jest w pełni sprawna, kompletna, a tym samym gotowa do eksploatacji. Strony obecne podczas odbioru urządzenia nie wniosły żadnych zastrzeżeń.

Dowód:

- zeznania świadka K. S. (1) k. 277

- protokół uruchomienia maszyny, k. 84

- deklaracja zgodności WE, k. 360

Pozwana spółka w dniu 18 sierpnia 2017 r. wystawiła wobec Przedsiębiorstwa (...) fakturę VAT nr (...) na kwotę 158.547 zł netto. W dokumencie rozliczono uiszczoną wcześniej zaliczkę w wysokości 47.564,10 zł, a nadto wskazano, że do uiszczenia pozostała kwota 110.982,90 zł płatna w trzech ratach po 36.994,30 zł odpowiednio do dnia 17 września 2017 r., do dnia 17 października 2017 r. oraz do dnia 16 listopada 2017 r.

Dowód:

- faktura VAT nr (...), k. 32

W dołączonej instrukcji obsługi zastrzeżono, że w przypadku wystąpienia nagłego zdarzenia bądź awarii maszyny należy uruchomić jeden z wyłączników awaryjnych – na przenośnym pulpicie sterowniczym bądź na pulpicie na wędce – a następnie skorzystać z wyłącznika głównego.

W treści instrukcji wskazano, iż przedmiotowa maszyna została wyposażona w osłony bezpieczeństwa z boków maszyny, zamkniętą przestrzeń z tyłu maszyny, przenośny pulpit sterowniczy z wyłącznikiem bezpieczeństwa, pedał nożny z możliwością przydeptania i unieruchomienia maszyny, wyłącznik bezpieczeństwa, a także kurtyny świetlne zabezpieczające strefę niebezpieczną. Operator hydraulicznej prasy nie powinien regulować, zdejmować, rozłączać wskazanego wyposażenia zabezpieczającego.

Dowód:

- instrukcja obsługi z załącznikami, k. 392-421

Dla przedmiotowej maszyny była prowadzona karta, w której uwzględniono dokonane konserwacje i czyszczenie, a także przegląd urządzeń elektrycznych. We wpisie z dnia 28 marca 2018 r. zgłoszono usterki w zakresie usterki osi X, zaś we wpisie z dnia 8 maja 2018 r. stwierdzono wyciek oleju, który został usunięty. Oba wpisy zostały opatrzone podpisami operatora hydraulicznej prasy, P. H..

Dowód:

- karta maszyny, k. 361

W dniu 27 czerwca 2018 r. na terenie należącym do powodowej spółki podczas obsługi hydraulicznej prasy krawędziowej miał miejsce wypadek, wskutek którego pracownik powoda P. H. doznał zmiążdżenia lewej ręki – doszło do złamania paliczka bliższego palca drugiego ręki lewej, powstania dwóch ran o długości około 5 cm i 4 cm.

Do wypadku w miejscu pracy doszło po powrocie operatora maszyny z przerwy, kiedy przy użyciu przedmiotowej prasy giął blachy. Podczas zdarzenia P. H. był trzeźwy i wyposażony w odpowiednie rękawice ochronne. Przed przystąpieniem do wykonywania zleconych zadań sprawdzał stan maszyny. Już wcześniej zakleił wyłączniki krańcowe osłon bocznych hydraulicznej prasy krawędziowej; przyczyną takiego działania były utrudnienia, które uniemożliwiały wygięcie zaplanowanych detali.

Dowód:

- karta informacyjna z leczenia szpitalnego, k. 33-34

- zeznania świadka P. H., k. 254-257

- zeznania świadka K. S. (2), k. 295-296

W dniu 13 września 2018 r. Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w B. sporządziła protokół kontroli, które miały miejsce w dniach 27 czerwca, 10-11 lipca, a także 6, 12 i 13 września 2018 r. Zakres przeprowadzonej kontroli obejmował ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, jakiemu w dniu 27 czerwca 2018 r. uległ P. H. oraz kontrolę wyrobów w zakresie oceny ich zgodności z wymaganiami zasadniczymi.

W treści sporządzonego protokołu zaznaczono, że w dniu przeprowadzonej kontroli wyłączniki krańcowe osłon bocznych hydraulicznej prasy krawędziowej były zaklejone taśmą izolacyjną, ponadto urządzenie wyposażone było w kurtynę świetlną umieszczoną na regulowanym ramieniu – przy czym w instrukcji dołączonej do urządzenia nie ma wzmianki o przedmiotowej kurtynie.

W toku kontroli wydano decyzję o wstrzymaniu pracy maszyny (nr (...) - (...) - (...) - (...)), która została wykonana w dniu 6 sierpnia 2018 r. Ustną decyzją z dnia 13 września 2018 r. odłączono urządzenie od źródła zasilania, oznaczono stosowną tabliczką i zabezpieczono przed niezamierzonym uruchomieniem.

Osoby sporządzające protokół kontroli stwierdziły, że z analizy monitoringu wynika, że w momencie wciśnięcia przez pracownika J. J. przycisku zatrzymania awaryjnego belka unosiła się już do góry, jednocześnie wskazano, że poszkodowany P. H. zeznał, iż zaobserwowane wcześniej wyłączniki krańcowe zostały przez niego samodzielnie zaklejone, bez wiedzy brygadzysty.

Powołany zespół kontrolny ustalił, iż przyczyną wypadku było samoistne opuszczenie się stempla prasy krawędziowej na dłoń poszkodowanego.

Dowód:

- protokół kontroli wraz z załącznikami, k. 38- 54 oraz k. 324-374

- nakaz z dnia 27 czerwca 2018 r., k. 57

Na zlecenie powodowej spółki w dniu 14 sierpnia 2018 r. sporządzono protokół z kontroli hydraulicznej prasy krawędziowej przeprowadzonej w dniu 6 sierpnia 2018 r. przez J. K. oraz A. S..

W sporządzonym opracowaniu wskazano, że maszyna podlegająca kontroli nie spełnia wymogów podanych w deklaracji zgodności dołączonej do dokumentacji technicznej maszyny. Podczas przeglądu maszyna, pracując w trybie auto, uruchomiła się samoistnie, bez wcześniejszego wciśnięcia pedału wyzwalającego ruch. Ponadto zamontowana w urządzeniu kurtyna nie stanowi odpowiedniego zabezpieczenia przed włożeniem w strefę zagrożenia części ciała. W związku z zaobserwowanymi nieprawidłowościami zalecono zastosowanie dwukanałowego przycisku awaryjnego monitorowanego przez sterownik lub przekaźnik bezpieczeństwa, zamontowanie w sposób prawidłowy kurtyny, monitorowanie przez sterownik lub przekaźnik bezpieczeństwa kurtyny, nożnego przycisku wyzwalającego oraz czujnika osłon.

Dowód:

- protokół kontrolny maszyny, k. 59-64
- zeznania świadka M. P. (1), k. 246-250

Pismem z dnia 14 sierpnia 2018 r. Przedsiębiorstwo (...) odstąpiło od umowy sprzedaży prasy hydraulicznej krawędziowej. Uzasadniając decyzję powodowa spółka odwołała się do wyników przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz opinii sporządzonej na jej zlecenie; wskazała, że przedmiotowe urządzenie posiada wady istotne polegające na braku odpowiednich modułów bezpieczeństwa i wykonywaniu samodzielnych ruchów przez maszynę, tj. bez ich wyzwolenia odpowiednimi przyciskami sterującymi.

W treści pisma wskazano, iż z uwagi na prowadzone postępowanie nie jest możliwe wydanie hydraulicznej prasy krawędziowej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, a tym samym spełnienie świadczenia polegające na zwrocie urządzenia musi zostać czasowo wstrzymane. Jednocześnie powód wezwał pozwaną do zwrotu całości zapłaconej ceny, tj. kwoty 158.547 zł oraz do zapłaty odszkodowania w łącznej kwocie 140.000 zł oraz zwrotu kwoty 6.000 zł z tytułu sporządzenia opinii prywatnej, w terminie do dnia 21 sierpnia 2018 r.

Dowód:

- pismo z 14.08.2018 r. k. 55-56

Kurтины świetlne (kurтины bezpieczeństwa) w spornej maszynie zostały zamontowane wadliwie, to jest w taki sposób, że ich usytuowanie nie spełnia wymogów bezpieczeństwa określonych dyrektywą maszynową (...), a tym samym nie chroni przed niekontrolowanym włożeniem rąk w pole pracy maszyny. Przekaznik, pod który podpięta została przedmiotowa kurтина jest skonfigurowany w funkcji auto resetowania się – polega to na tym, że w momencie zadziałania kurтины bezpieczeństwa, ich działanie resetuje się, a sama maszyna kontynuuje wcześniej rozpoczęty proces.

Zastosowany przycisk nożny nie uniemożliwia jego przypadkowego wciśnięcia i wyzwolenia ruchu w maszynie. Krańcowe czujniki monitorowania zamknięcia osłon bezpieczeństwa maszyny nie mogą być ręcznie wyłączane przez operatora lub inne osoby, bowiem wpływa to bezpośrednio na zagrożenie życia i zdrowia osoby obsługującej urządzenie. W hydraulicznej prasie krawędziowej brak jest rozwiązania pozwalającego na natychmiastowe odcięcie zasilania na elektrozaworach i zatrzymanie ruchu maszyny. Wymienione nieprawidłowości nie spełniają wymagań dyrektywy maszynowej, co powinno skutkować niemożnością nadania urządzeniu znaku CE.

Jednostka notyfikowana o nr (...) wystawiająca deklarację zgodności WE zarejestrowana jest w Wielkiej Brytanii pod nazwą (...). Przywołana firma nie znajduje się na ogólnodostępnych wykazach jednostek notyfikowanych w Unii Europejskiej – przedmiotowa jednostka nie posiada tym samym uprawnień do wystawienia deklaracji zgodności WE i dopuszczenia maszyny na rynek europejski.

Dowód:

- opinia biegłego M. P. (2) k. 442-461
- opinia uzupełniająca, k. 494-508

Kurтины świetlne (kurтины bezpieczeństwa) zostały ustawione przez serwisantów działających na zlecenie pozwanej spółki podczas montażu urządzenia bezpośrednio po jego dostawie.

Dowód:

- zeznania świadka P. H., k. 254-257

- zeznania świadka K. S. (2), k. 295-296

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodzi zapłaty kwoty 158.547 zł stanowiącej równowartość ceny zapłaconej za hydrauliczną prasę krawędziową, w której wykryto wady istotne uniemożliwiające prawidłowe wykorzystanie maszyny. Zważając na taki kształt żądania strony powodowej, należało przyjąć, iż jego podstawą są przepisy regulujące odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej, w szczególności art. 556 k.c., 556¹§1 pkt 1 i 2 oraz §3 i art. 560 §1 k.c.

Przewidziana w art. 556 k.c. odpowiedzialność ma charakter bezwzględny – absolutny – co oznacza, że nie jest uzależniona od ustalenia winy sprzedawcy czy też osób, za pomocą których ów sprzedawca wykonał ciężące na nim zobowiązanie. Co ważne, w orzecznictwie podkreśla się, iż odpowiedzialność na podstawie art. 556 k.c. będzie obciążała sprzedawcę niezależnie od jego wiedzy o wadliwości czy też przyczynienia się do jej powstania. W świetle powyższego wystarczające jest ustalenie, że sprzedana rzecz wykazuje takie cechy, które w danym stosunku prawnym kwalifikują ją jako rzecz wadliwą podlegającą reżimowi określonemu w regulacji instytucji rękojmi (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2017 r., V CSK 161/16, LEX nr 2269113).

W treści art. 556¹ k.c. ustawodawca wskazał na katalog otwarty wad, które uprawniają do skorzystania z instytucji rękojmi, tj. do pociągnięcia sprzedającego do odpowiedzialności i skorzystania z jednego z uprawnień wskazanych w art. 560 k.c. Zgodnie z treścią art. 556¹ §1 k.c. wada fizyczna polega na niezgodności rzeczy sprzedanej z umową; w szczególności rzecz sprzedana jest niezgodna z umową jeżeli:

1. nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie przeznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia,
2. nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór,
3. nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia,
4. została kupującemu wydana w stanie niepełnym.

Powyższe wyliczenie zostało rozszerzone przez ustawodawcę w §3, w którym wskazano, że rzecz sprzedana ma wadę fizyczną także w razie nieprawidłowego jej zamontowania i uruchomienia, jeżeli czynności te zostały wykonane przez sprzedawcę lub osobę trzecią, za która sprzedawca ponosi odpowiedzialność albo przez kupującego, który postąpił według instrukcji otrzymanej od sprzedawcy.

W ocenie Sądu orzekającego powód wywiązał się z obowiązku i udowodnił, że zakupiona przez niego hydrauliczna prasa krawędziowa dotknięta jest wadami.

Stan faktyczny sprawy został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych do akt sprawy, których autentyczność nie była przez strony podważana, dowodu z zeznań świadków i opinii biegłego z zakresu mechaniki i budowy maszyn.

W ocenie Sądu sporządzoną w niniejszej sprawie opinię należy uznać za kompletną, należycie uzasadnioną i w całości odpowiadającą określonej tezie dowodowej. Biegły ustosunkował się pisemnie do zarzutów stron do opinii, w szczególności poprzez szczegółowe odniesienie się do zakresu zastosowania przepisów dyrektywy maszynowej (...) i zakresu niezgodności parametrów i ustawień z wymogami wyrażonymi w poszczególnych artykułach. Spostrzeżone przez biegłego wady, tj. nieprawidłowo zamontowane kurtyny bezpieczeństwa, wyłączenie czujników krańcowych bezpieczeństwa oraz konfiguracja zasilania elektrozaworów korespondują przy tym z wadami stwierdzonymi w opracowaniu sporządzonym przez firmę (...). Sąd nie tracił z pola widzenia sposobu sformułowania wniosków przez

biegłego – określenia wady oraz zestawienia ich z wytycznymi wskazanymi w dyrektywie. Oceniając z tej perspektywy stanowczość przedmiotowych wniosków i profesjonalizm biegłego nie sposób uznać wyników zaprezentowanych w opinii za błędne czy sprzeczne z pozostałymi zgromadzonymi materiałami. Chociaż pozwana spółka zgłaszała zastrzeżenia do dowodu z opinii biegłego, nie zdołała skutecznie zakwestionować ustaleń biegłego i z tych też względów Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić wiarygodności przedstawionej opinii.

Oceniając złożone na piśmie zeznania świadków A. G. i W. A. Sąd zwrócił uwagę, iż w swojej treści są one tożsame, w sposób który nie pozwala uznać ich za swobodnie złożone; świadkowie używają analogicznych sformułowań, w niemalże identyczny sposób odpowiadają na stawiane im pytania. Z tych też względów przekazane przez świadków informację wzbudziły uzasadnione wątpliwości co do ich prawdziwości. Pozwala to na przyjęcie, że treść zeznań była co najmniej konsultowana pomiędzy A. G. a W. A., co stanowiło podstawę do odmówienia im przez Sąd orzekający waloru wiarygodności.

W odniesieniu do zeznań pozostałych świadków Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia im wiarygodności, w szczególności w zakresie, w jakim korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym. K. S. (1), K. S. (2) i P. H. zgodnie wskazywali na zaklejenie taśmą izolacyjną wyłączników krańcowych bezpieczeństwa przez operatora hydraulicznej prasy (tj. P. H.). Dwaj ostatni świadkowie wskazywali nadto, iż to montażyści pozwanej (pracownicy dostawcy – spółki (...)) po ustawieniu maszyny zamontowali kurtyny bezpieczeństwa w sposób faktycznie funkcjonujący później w przedsiębiorstwie powódki. Sąd nie znalazł uzasadnionych podstaw do tego, by przyjąć za stronę pozwaną, że w zakresie ustawienia i pozycjonowania kurtyn świadkowie zeznawali nieprawdę, mimo iż zeznania ich pozostawały w sprzeczności z zeznaniami świadków A. G. i W. A. ze spółki (...). Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że przywołani świadkowie byli w stanie jednoznacznie przyznać fakt nieuprawnionej ingerencji w maszynę przez operatora (pracownika powódki) poprzez zastosowanie „zaślepek” z taśmy izolacyjnej. Nieuzasadnione zatem byłoby upatrywanie braku wiarygodności tylko w fakcie statusu świadków jako pracowników.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody, w szczególności z opinii biegłego sądowego, pozwalają w sposób jednoznaczny ustalić zakres wadliwości oraz konsekwencje ich wystąpienia. Przywołany materiał dowodowy w sposób szczegółowy odnosi się do kwestii defektów w funkcjonowaniu kurtyn bezpieczeństwa, które nie są w stanie spełniać celu ochronnego, tj. zabezpieczenia operatora przed niekontrolowanym włożeniem rąk do środka pracującej maszyny, nieprawidłowości w przycisku nożnym, który przez niewłaściwą kalibrację nie jest w stanie zabezpieczyć przed nieświadomym wprawieniem urządzenia w ruch, zasilania elektrozaworów, które nie przewidują natychmiastowego odcięcia zasilania i zatrzymania ruchu prasy, czy wreszcie czujników krańcowych, których działanie nie jest monitorowane a ich ręczne wyłączenie przez operatora może powodować bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia osób używających maszyny. Najistotniejszą konsekwencją występowania wskazanych uchybień jest utrzymywanie funkcji autoresetowania i samoistne, niekontrolowane zewnętrznie ruchy maszyny stwarzające zagrożenie dla osób znajdujących się w jej otoczeniu.

Stwierdzone przez biegłego wady klasyfikowane są jako niezgodności z obowiązującymi wymaganiami ujętymi w dyrektywie 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. Oznacza to, że rzecz sprzedana nie ma właściwości, które powinna mieć z uwagi na jej przeznaczenie, jak również tych, o których zapewniano kupującego w certyfikacie CE. Biegły sądowy stwierdził w sposób jednoznaczny, że w obliczu zaistnienia takich wad certyfikat CE nigdy nie powinien zostać wydany. Dokument taki potwierdza zgodność z obowiązującymi wytycznymi i dopuszczalność wprowadzenia określonego produktu na rynek; w przypadku, gdy hydrauliczna prasa nie spełnia podstawowych wymogów w zakresie bezpieczeństwa wydany certyfikat jest niezgodny z rzeczywistym stanem faktycznym.

W odniesieniu do przywołanego wcześniej art. 556¹ §3 k.c. Sąd orzekający dał wiarę zeznaniom złożonym przez pracowników powodowej spółki w zakresie, w jakim wskazali, iż montażem kurtyn bezpieczeństwa zajmowały się osoby działające na zlecenie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. P. H., K. S. (3) i L. G. zgodnie wskazywali, że pozycja przedmiotowych kurtyn została zmieniona przez montażyстів na prośbę pierwszego z nich; po tym zdarzeniu żaden z pracowników nie ingerował w ustawienie tego elementu prasy hydraulicznej. W obliczu dowodów, którym

Sąd przyznał walor wiarygodności, nie ma podstaw, by istnienie wady w tym zakresie przypisywać działaniom P. H.. Niewątpliwie świadek ten zakleił czujniki krańcowe, co znajduje potwierdzenie nie tylko w jego własnych zeznaniach, ale także w informacjach przekazanych przez pozostałych powołanych w sprawie świadków. Tym samym wadliwość ta powstała niewątpliwie już po wydaniu maszyny powódce, a tym samym nie mogłaby stanowić samodzielnej podstawy odpowiedzialności pozwanej (art. 559 k.c.) Niemniej, wada ta nie może być uznana za źródło wystąpienia pozostałych wad stwierdzonych przez biegłego, które występują niezależnie od niej.

Nie można również nie zauważyć, iż niesporne było, iż prasa kupiona przez powódkę była przedmiotem napraw przez serwis pozwanej; mimo to serwisanci nie zwrócili uwagi pracownikom powoda na konieczność zmiany ustawień kurtyny, czego należało oczekiwać w przypadku gdyby kurtyny te zamontowane zostały przez pracownika powódki, nie zaś przez samych montażystów.

Przepisy art. 560 i 561 k.c. przewidują cztery uprawnienia, które są możliwe do zrealizowania w przypadku wystąpienia wad fizycznych objętych rękojmią. Najdalej idącym w skutkach jest uprawnienie do odstąpienia od umowy, które ma charakter uprawnienia kształtującego i możliwe jest jedynie w sytuacji wystąpienia wad istotnych. Literatura przedmiotu wskazuje, że przy ocenie, czy stwierdzona wada ma charakter istotny należy brać pod uwagę zakłócenie możliwości normalnego korzystania z rzeczy w zakresie jej podstawowych właściwości funkcjonalnych zgodnie z jej przeznaczeniem i oczekiwaniem kupującego (vide art. 560 k.c., B. Gliniecki [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, red. M. Balwicka-Szczyrba i A. Sylwestrzak, Warszawa 2022, LEX).

Nie ulega wątpliwości, że w sytuacji, w której maszyna nie spełnia podstawowych wymagań w zakresie bezpieczeństwa, uniemożliwia to korzystanie z niej zgodnie z przeznaczeniem. Nie sposób przyjąć, by powódka ryzykowała zdrowiem czy życiem pracowników, czy choćby potencjalnym przestojem w pracy zakładu, gdyby wiedziała wcześniej o występujących wadach. Decydując się na zakup prasy hydraulicznej mogła być przekonana o przydatności do jej zwykłego użytkowania.

Nie znajduje uzasadnienia w materiale dowodowym stanowisko powódki co do podstępного ukrycia przedmiotowych wad przez pozwaną spółkę. Pozwana spółka kupiła maszynę od innego podmiotu, od którego otrzymała też certyfikat CE; nie wskazuje na rzekomą wiedzę o wadach po stronie pozwanej. Konstatacja ta pozostaje jednak bez wpływu na odpowiedzialność pozwanej z tytułu rękojmi za wady sprzedanej rzeczy.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej opartego na przepisie art. 563 §1 k.c., należy zauważyć, że ustawodawca posługując się nieo określonym zwrotem „niezwłocznie” pozostawił Sądowi rozpoznającemu swobodę dokonania oceny, czy w okolicznościach konkretnej sprawy zawiadomienie sprzedawcy o wadzie rzeczy nastąpiło bez nieuzasadnionej zwłoki (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 marca 2019 r., I AGa 198/18, LEX nr 2669464).

W ocenie Sądu samo wystąpienie wypadku w miejscu pracy nie może być utożsamiane z wadą. Jak słusznie zauważyła sama strona pozwana, wypadek przy pracy nie musiał być konsekwencją występowania w maszynie wad faktycznych uniemożliwiających jej prawidłowe funkcjonowanie w zakresie systemu bezpieczeństwa. Dlatego termin „niezwłoczności” nie powinien być oceniany z uwzględnieniem dnia wypadku P. H. (tj. 26 czerwca 2018 r.), a z dniem, w którym powodowa spółka uzyskała wiedzę o konkretnych wadach, w tym niespełnieniu przez hydrauliczną prasę krawędziową wymogów w zakresie bezpieczeństwa (tj. 14 sierpnia 2018 r.). Data sporządzenia opinii na zlecenie przedsiębiorstwa (...) pokrywa się z dniem pisma zawierającego oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży. Mając na względzie przedstawione okoliczności, Sąd nie miał wątpliwości, iż zawiadomienie sprzedającego nastąpiło niezwłocznie po ujawnieniu wad, które zostały stwierdzone nie wypadkiem i protokołem sporządzonym przez Państwową Inspekcję Pracy, a ekspertyzą, w której zostały szczegółowo scharakteryzowane i opisane, (co pokrywa się z treścią opinii sporządzonej przez biegłego sądowego w niniejszej sprawie). Podkreślenia przy tym wymaga, że przedmiotem sporu nie jest ustalenie przyczyn wypadku, ale stwierdzenie, czy rzeczywiście wady, na które powołuje się powódka, wystąpiły i czy są wadami, które uzasadniały skorzystanie z uprawnienia do odstąpienia od umowy sprzedaży. Rozważania nad źródłem wypadku w miejscu pracy wykraczają poza granice rozpoznania niniejszej sprawy, a przy tym pozostają irrealne dla ustalenia istotnych okoliczności sprawy.

Nie można też podzielić argumentacji pozwanej, wskazującej, iż wady stwierdzone w opinii biegłego nie były tożsame z tymi, na które powołano się w oświadczeniu o odstąpieniu. Zauważyć bowiem trzeba, że w piśmie z 14 sierpnia 2018 r. wskazano, że maszyna nie ma podstawowych modułów bezpieczeństwa oraz, że deklaracja zgodności nie jest zgodna z rzeczywistością.

Nietrafnie też pozwana łączy spóźnienie w zgłoszeniu wady z faktem przeprowadzaniu kontroli maszyny podczas prac serwisowych. Podkreślenia wymaga, że kontrole te wykonywane były przez serwisantów dostawcy działającego na zlecenie pozwanej. Brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że zasygnalizowali oni wadliwość ustawień i niespełnianie przez prasę wymagań dotyczących bezpieczeństwa, co stanowić mogłoby asumpt do wystąpienia przez powódkę z reklamacją.

W świetle powyższych rozważań Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 563 §1 k.c. i uznania, że powodowa spółka utraciła uprawnienie z tytułu rękojmi (określone w art. 560 i 561 k.c.). Konsekwencją przyjęcia przedstawionego stanowiska jest wniosek, iż powódka skutecznie odstąpiła od umowy sprzedaży prasy hydraulicznej, co uzasadniało żądanie zwrotu zapłaconej ceny na podstawie art. 410 §2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znalazło oparcie w art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 §1 k.p.c. Na koszty poniesione przez Przedsiębiorstwo (...) złożyła się kwota 7.928 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa, kwota 100 tytułem opłaty od wniosku o zabezpieczenie, kwota 4.000 zł tytułem wykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego sądowego, a także kwota 5.400 tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona na podstawie §2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W okolicznościach sprawy żądanie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności minimalnej stawki przewidzianej w przywołanym powyżej rozporządzeniu (§15 ust. 3) jawi się jako niezasadne. Za zastosowaniem przytoczonej regulacji nie przemawia w szczególności szczególnie zawiły charakter sprawy, czy też nakład pracy pełnomocnika.

Jeśli w sprawie nie wystąpiły żadne nadzwyczajne okoliczności, zaś aktywność pełnomocnika można ocenić na przeciętnym poziomie to brak jest przesłanek uzasadniających zasądzenie wynagrodzenia wyższego od stawek minimalnych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2014 r., V ACa 60/14, LEX nr 1496420). Strona wnosząc o zasądzenie w sprawie wynagrodzenia w wysokości wielokrotności stawki minimalnej nie wskazała na żadne okoliczności, które w jej ocenie uzasadniałyby takie żądanie. Sąd nie znalazł w okolicznościach sprawy takich nadzwyczajnych, wyjątkowych elementów wymagających zwiększonego nakładu pracy, które uzasadniałyby zasądzenie wyższego wynagrodzenia. Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie II. sentencji wyroku.

Stosownie do treści art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2022, poz. 1125) Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 46,49 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Wskazana wartość stanowi kwotę wynagrodzenia biegłego sądowego powołanego w niniejszej sprawie, która nie została pokryta z wniesionych przez strony zaliczek i została tymczasowo pokryta z sum budżetowych.

Sygn. akt VIII GC 134/19 11.10.2022 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)